

**Sprawozdanie z działalności Rady Wykonawczej
Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich
za kadencję 2006 - 2009**

W listopadzie 2006 r. podczas zjazdu w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego, powołana została na kolejną kadencję, Rada Wykonawcza w składzie:

- Ewa Dobrzyńska-Lankosz – Przewodnicząca (AGH)
- Artur Jazdon – Z-ca Przewodniczącego (UAM)
- Jolanta Stępniaak – Sekretarz (PW)
- Błażej Feret (PŁ)
- Marta Kęsik (UP Lublin)
- Danuta Konieczna (UWM Olsztyn)
- Anna Sokołowska-Gogut (UEK)
- Henryk Szarski (PWr).

Sprawozdania z działalności Rady przedstawiane były na dorocznych zjazdach Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich: w Gdańsku (za lata 2006-2007) oraz w Olsztynie (za 2007-2008). W ostatnim roku swej pracy Rada kontynuowała zadania podjęte wcześniej oraz starała się rozwiązywać pojawiające się nowe problemy dotyczące bibliotek akademickich.

Zakładano podjęcie prac w następujących obszarach:

Lp.	Zadanie	Realizacja
1	finansowanie źródeł elektronicznych (konsorcjów...)	liczne działania w tym zakresie opisane poniżej
2	finansowanie bibliotek (tu także Ustawa o finansowaniu nauki)	wystąpiono pismem do p. Minister Barbary Kudryckiej; trwają prace nad nowelizacją
3	rozporządzenie w sprawie kwalifikacji zawodowych, jakie powinna posiadać osoba zatrudniona w uczelni na stanowisku kustosa bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty	uwzględniono propozycje RW
4	prawo autorskie i udostępnianie dokumentów elektronicznych, tworzonych przez biblioteki (w tym kwestia udostępniania elektronicznych wersji rozpraw doktorskich) – podjęcie próby uporządkowania (o ile to możliwe, to wspólnie z KRASP) sprawy udostępniania pełnych tekstów doktoratów	skierowano do KRASP propozycje rozwiązań; KRASP przyjęło uchwałę o konieczności określenia zasad dostępu do prac doktorskich
5	wskaźnik biblioteczny a zasady podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych	przygotowano, ale MNiSW nie uwzględniło
6	modyfikacje formularza GUS	powołano zespół ds. opracowania nowego formularza; wyniki prac zaprezentowane zostaną podczas zjazdu KDBASP w Lublinie
7	udział w pracach nad nowelizacją Ustawy o bibliotekach	3 osoby z Rady Wykonawczej uczestniczyły w pracach podjętych przez SBP; w efekcie złożono w czerwcu 2009 do MK założenia do nowelizacji Ustawy

8	zainicjowanie prac nad prawem związanym z Open Access	zasadniczo tym problemem RW nie zajmowała się
9	spotkanie w MNiSW z nowym ministrem (wiceministrem); prezentacja Konferencji i jej działalności, przedstawienie problemów związanych z funkcjonowaniem bibliotek akademickich	do spotkania nie doszło
10	analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce	prace – w toku – brak wyraźnego wzrostu udziału dyrektorów w projekcie

Realizowane zadania

Rada opiniowała projekty przepisów prawnych przewidzianych do nowelizacji. Pośród nich najważniejsze to:

- uwagi do ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* (zapis o dyrektorzach biblioteki, urlopach dla bibliotekarzy z grupy pracowników uczelni niebędących nauczycielami akademickimi, propozycja wprowadzenia zapisu dot. rozkładu czasu pracy zgodnego z potrzebami uczelni);
- uwagi do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej z dn. 22 grudnia 2006 r. (odstąpienie od warunku uzupełnienia w ciągu 5 lat kwalifikacji przez osoby zajmujące stanowiska kustosza i starszego bibliotekarza, wniosek o podniesienie dla wszystkich stanowisk bibliotekarskich górnej granicy kategorii zaszerzowania o jedną grupę, aż do grupy XVII dla kustoszy). W tej sprawie występowano kilkakrotnie, referowano też na spotkaniu ze związkami zawodowymi w MNiSW; zmiany do rozporządzenia wciąż się nie ukazały, ale ostatni projekt zawiera satysfakcjonujące nas zapisy;
- uwagi do projektu nowelizacji Ustawy o zasadach finansowania nauki, która powinna uwzględniać dofinansowanie bibliotek akademickich. Nowelizacji jeszcze nie dokonano, ale w ostatnim projekcie znalazły się zapisy korzystne dla bibliotek.

Zasadnicze prace Rady w ostatnich miesiącach skupiły się na sprawie finansowania zagranicznych baz danych. Impulsem do podjęcia działań było opublikowanie w 2007 r. Rozporządzenia MNiSW, w którym zawarto wymóg podawania liczby cytowań na potrzeby oceny dorobku jednostek naukowych na podstawie Web of Science. Rada występowała wielokrotnie do różnych osób i instytucji (RGSW, KRASP) o wsparcie jej propozycji 100-procentowego sfinansowania zakupu licencji krajowej WoS przez MNiSW. Z takim wnioskiem występowała też Dyr. Jolanta Stępiak na posiedzeniach Zespołu Specjalistycznego do spraw Infrastruktury Informatycznej, którego jest członkiem. W wyniku tych działań Ministerstwo zdecydowało się zainicjować prace nad opracowaniem nowego modelu finansowania nie tylko bazy WoS, ale także innych baz, wspomagających naukę. W lipcu 2009 r. p. Min. Maria Orłowska powołała Zespół specjalistyczny do spraw przygotowania propozycji modyfikacji zakresu tematycznego Biblioteki Wirtualnej Nauki, w skład którego ze stromy bibliotek akademickich weszły następujące osoby: Jolanta Stępiak (PW, przewodnicząca Zespołu), Ewa Dobrzyńska-Lankosz (AGH), Zdzisław Pietrzyk (UJ), Małgorzata Świrad (UE – Wrocław), ze strony innych instytucji Paweł Grochowski (ICM) i Jan Bienias (Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN). Zadaniem Zespołu było dokonanie analizy potrzeb instytucji naukowych związanych

z dostępem do baz danych, przygotowanie opracowania zawierającego rekomendacje dot. baz. W I połowie września opracowanie zostało przesłane do Ministerstwa. Zawarto w nim propozycje finansowania przez MNiSW w 100% kilku podstawowych baz wielod dziedzinowych oraz w 50% kilku najważniejszych baz specjalistycznych.

W 2006/2007 r. Rada opracowała nowy Regulamin Konferencji, który został przyjęty przez Zgromadzenie w listopadzie 2007 r. Dokument ten m.in. uregulował sprawy członkostwa, głosowań, zadań Konferencji, kompetencji Rady. Na mocy Regulaminu wprowadzona została nowa nazwa Konferencji.

Rada Wykonawcza w dalszym ciągu podejmowała działania, których celem było określenie zasad pozwalających na porównanie potencjału i efektywności funkcjonowania bibliotek uczelnianych oraz wykorzystania tych wskaźników w ocenie i bieżącym funkcjonowaniu uczelni. Na bazie doświadczeń Zespołu ds. Standardów dla Bibliotek Naukowych podjęto próbę wypracowania „wskaźnika bibliotecznego”. Wprawdzie ostatecznie MNiSW nie uwzględniło go w algorytmie podziału dotacji dydaktycznej, niemniej efektem prac nad „wskaźnikiem” było podjęcie – przez zespół pod kierunkiem Artura Jazdona – prac nad modyfikacją formularza GUS. Projekt formularza zostanie przedstawiony KDBASP na zjeździe w Lublinie.

Od trzech lat na niezmiennym (niestety!) poziomie utrzymuje się liczba bibliotek w projekcie „Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych w Polsce”. W chwili obecnej zarejestrowanych jest co prawda 95 bibliotek, ale w tym roku nie zarejestrowała się żadna nowa biblioteka. Nadal obserwujemy duże dysproporcje w liczbie bibliotek różnych typów. Najwięcej zarejestrowanych jest bibliotek technicznych (18) co daje pewne możliwości prowadzenia badań porównawczych. W innych grupach (np. rolnicze, ekonomiczne, artystyczne) zarejestrowały się po 3-4 biblioteki co utrudnia prowadzenia analiz, wyciąganie jakichkolwiek dalej idących wniosków. Jeszcze gorzej przedstawia się sprawa z wypełnianiem ankiet. Za rok 2008 rozpoczęło ich wypełnianie 7 bibliotek. Za rok 2007 administrator zatwierdził 44 ankiety, a być może jeszcze 4 biblioteki zakończą ich wypełnianie. Reszta nie podjęła się w ogóle tego zadania. W najbliższym czasie chcielibyśmy przedstawić pod dyskusję zestaw kilku podstawowych wskaźników wybranych na podstawie ankiet, które mogłyby służyć jako obowiązkowe (zalecane) przy charakterystyce i opisie bibliotek, przy wypełnianiu danych do rankingów itp.

Kontynuowane były, zainicjowane przez Radę obecnej kadencji coroczne badania poziomu plac w bibliotekach KDBASP. Wyniki tych badań za rok 2007 zostały przedstawione na zjeździe w Olsztynie (2008), a za rok 2008 – na zjeździe w Lublinie (2009).

W 2009 r. do Rady zwrócił się prezes Fundacji Rektorów Polskich, prof. Jerzy Woźnicki, o przygotowanie opracowania: *Ogólne cele strategiczne dotyczące rozwoju szkolnictwa wyższego w okresie 2010-2020* oraz *Zarządzanie wiedzą – system biblioteczno-informacyjny w uczelni*. Opracowanie zostało przesłane do Fundacji, ale jeszcze nie znamy dalszych jego losów.

Ponadto w okresie sprawozdawczym Rada podejmowała także działania związane z egzemplarzem obowiązkowym, podatkiem VAT na książki (wystąpienie, wspólnie z SBP, do Ministra Finansów), udostępnianiem rozpraw doktorskich w postaci cyfrowej, Kodeksem pracy (doba pracownicza), uruchomieniem nowych programów dla bibliotek (FNP). Członkowie Rady opiniowali również nowy formularz dotyczący działalności bibliotecznego, stosowany w rankingu Perspektyw 2009.

W 2008 r. Rada poparła wniosek Krajowej Rady Bibliotecznej o przyznanie SBP Dorocznej Nagrody Honorowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za rok 2007 (ze skutkiem pozytywnym).

Niektóre, istotne problemy związane z funkcjonowaniem bibliotek w uczelni były przedmiotem rozmów i korespondencji z osobami mającymi wpływ na politykę szkolnictwa wyższego i rozwój nauki (spotkania z przewodniczącą KRASP, prof. Katarzyną Chałasińską-Macukow, przewodniczącym RGSW, prof. Jerzym Błażejowskim, vice-przewodniczącym FNP, prof. Włodzimierzem Boleckim). Rada przygotowała też liczne opracowania, opinie, stanowiska, o czym na bieżąco starała się informować dyrektorów poprzez listę dyskusyjną lub za pośrednictwem strony domowej.

Na liście dyskusyjnej, administrowanej przez Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej, podejmowano szereg zagadnień ważnych z punktu widzenia funkcjonowania bibliotek (płace – podwyżki, czas pracy, integracja systemów bibliotecznych z uczelnianymi – problem rozliczeń studenta, ocena ofert czy dostawców takich jak: biblioteki multimedialne, zakupy internetowe kartą – faktury i dowody płatności, wymiana informacji o wyposażeniu bibliotek, przetargi itp.).

W okresie sprawozdawczym, tak jak i poprzednich latach, dobrze układała się współpraca ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich o czym świadczą wspólne wystąpienia konkretnych sprawach, wzajemne popieranie działań (m.in. eo, „zielona księga”).

Ważnym narzędziem informującym o ważniejszych wydarzeniach czy pracach Konferencji jest od kilku lat strona domowa Konferencji administrowana przez Bibliotekę Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

W okresie sprawozdawczym Rada zorganizowała doroczne zjazdy Konferencji w Gdańsku (2007), w Olsztynie (2008), Lublin (2009) – przy współpracy z dyrektorami tych bibliotek oraz odbyła szereg spotkań roboczych; zasadniczy tryb pracy – to kontakty za pośrednictwem poczty elektronicznej.

W Konferencji zarejestrowane są obecnie 74 osoby (stan na 10.09.2009 r.), w tym ubyli 3 osoby, które przestały pełnić funkcję dyrektora, oraz wpłynęło 7 nowych deklaracji (nie tylko od osób, które zaczęły pełnić tę funkcję).

*Opracowała Rada Wykonawcza
Wrzesień, 2009*